

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 13. september 2021

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1624 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri den 27. august 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Carl Valentin (SF).

Spørgsmål nr. 1624 (Alm. del) fra Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

”Vil ministeren besvare følgende i relation til den delegerede retsakt om udkast til fælles henstilling om fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af marsvin i Østersøen (MOF alm. del – bilag 737): 1) Hvordan er hensyn til national sikkerhed relevant i sammenhæng til fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af marsvin i Østersøen, og hvordan har et sådant nationalt sikkerhedshensyn påvirket Danmarks forhandlingslinje?, 2) Hvorfor relateres hverken forslaget eller ministeriets overvejelser i notatet ikke til EU-lovgivningen om anvendelse af pingere?, 3) Hvilken effekt forventes det fagligt, at det vil have alene at begrænse eller regulere fiskeriet i Natura 2000-områderne?, 4) Hvordan relaterer begrænsningen i Natura 2000-områder sig til den generelle juridiske forpligtelse om en tilsynsordning under habitatdirektivets artikel 12.4, som var anledning til EU-lovgivningen om anvendelse af pingere?, 5) Vil regeringen fastsætte nationale regler om pingere på alle relevante garn uanset, hvor de bruges?, og 6) Hvilke nye initiativer vil regeringen tage for at beskytte marsvinet og gennemføre habitatdirektivets artikel 12.4?”

Svar

Der henvises i spørgsmålet til grundnotat om udkast til fælles henstilling om fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af marsvin i Østersøen (delegeret retsakt), som blev oversendt til Miljø- og Fødevareudvalget den 23. august 2021 (MOF, Alm. del – bilag 737). Spørgsmålet er på den baggrund forstået således, at det alene angår beskyttelse af Østersøbestanden af marsvin, da grundnotatet alene omhandler denne bestand.

1. Regeringen forholder sig positivt til ethvert tiltag i fiskeriforvaltningen, der vil øge beskyttelsen af Østersøbestanden af marsvin. Regeringen arbejder derfor for en ambitiøs tilgang til beskyttelsestiltag, som tager udgangspunkt i den videnskabelige rådgivning fra Det internationale Havundersøgelsesråd (ICES)¹. Alle kommende tiltag skal dog være afstemt i forhold til nationale sikkerhedshensyn.

¹ ICES Special Request Advice, 26 May 2020: EU request on emergency measures to prevent bycatch of common dolphin (*Delphinus delphis*) and Baltic Proper harbor porpoise (*Phocoena phocoena*) in the North east Atlantic.

2. Der findes i dag to metoder til at undgå bifangst af marsvin i fiskeriet. Den ene metode indebærer, at fiskeri i de områder, hvor fiskene befinder sig, helt eller delvist forbydes med de garntyper, hvor marsvin kan sidde fast og drukne. Den anden metode indebærer et påbud til fiskerne om at anvende akustiske alarmer (også kaldet pingere) på garnene i de relevante områder.

Der har i gruppen af EU-lande omkring Østersøen² (kaldet BALTFISH) været drøftelser om at udfærdige et forslag, som vil omfatte øget anvendelse af pingere ud over det allerede eksisterende krav i EU-lovgivningen. Pingere virker ved, at der sendes støj ud på frekvenser, som marsvinene kan registrere, og som derfor kan skræmme dem væk fra fiskegarn, således at de ikke drukner. Dette indebærer, at niveauet for baggrundsstøj øges. Samtidig kan der være et frekvenssammenfald mellem pingere og det militære udstyr, som landene omkring Østersøen bruger i forbindelse med overvågning og beskyttelse af deres farvande. Den samlede virkning af øget baggrundsstøj samt et eventuelt frekvenssammenfald vil begrænse effektiviteten af militære kommunikations-, overvågnings- og våbensystemer, hvilket kan få operative konsekvenser. De specifikke hydroakustiske forhold i Østersøen kan forstærke dette problem, idet havbundens beskaffenhed samt variationen af temperaturer og saltindhold i vandsøjlen kan indebære særdeles stor lydudbredelse. Sverige, Finland og Tyskland har tilkendegivet, at de ikke kan støtte yderligere brug af pingere. De samme forhold kan gøre sig gældende i danske farvande. Forsvarskommandoen er derfor ved at undersøge de operative konsekvenser af yderligere brug af pingere i Østersøen.

I grundnotatet om udkast til fælles henstilling om fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af marsvin i Østersøen henvises der i baggrundsafsnittet til, at regler om beskyttelse af marsvin fremgår af bilag XIII i forordning (EU) nr. 2009/1241³. Det fremgår af bilaget, at det er obligatorisk for fartøjer med en længde på 12 meter eller derover at anvende pinger, såfremt der fiskes med bundsatte gællegarn eller indfiltringsgarn i ICES område III, underafsnit 24 (området mellem Falster i vest og Bornholm i øst, og mellem den tyske kyst i syd og den svenske kyst i nord). Den foreslåede regulering af fiskeriet i Natura 2000-områderne, som foreslås i den fælles henstilling, vil supplere de gældende regler.

3. Den foreslåede regulering af fiskeriet i Natura 2000-områderne forventes at reducere risikoen for bifangst af marsvin, idet reguleringen sker i områder, hvor marsvin ofte opholder sig. Den videnskabelige rådgivning fra ICES omtaler ikke, hvilken effekt de enkelte elementer i rådgivningen konkret vurderes at have i forhold til at reducere bifangsten af marsvin. BALTFISH har heller ikke nærmere beregnet, hvilken effekt den foreslåede regulering vurderes at ville have.

Den geografiske udbredelse af østersøbestanden af marsvin strækker sig fra Ålandsøerne i nord til Bornholm i syd. I sommermånederne befinder bestanden sig primært i den centrale del af Østersøen i svensk farvand omkring Øland og Gotland, mens bestanden i vintermånederne også bevæger sig længere mod

² Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Polen, Tyskland og Danmark.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1380/2013 af 11. december 2013 om den fælles fiskeripolitik, ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1954/2003 og (EF) nr. 1224/2009 og ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 og (EF) nr. 639/2004 samt Rådets afgørelse 2004/585/EF.

syd langs den svenske kyst og til farvandet omkring Bornholm. Overvågning af bestanden og omfanget af bifangst påhviler således Østersølandene i fællesskab.

4. Den foreslåede regulering af fiskeriet i Natura 2000-områderne bidrager til at opfylde forpligtelsen i artikel 12, stk. 4, 2. led, i Rådets direktiv 92/43⁴ om, at ”medlemsstaterne [...] træffer de bevaringsforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at uforsætlig indfangning eller drab ikke får en væsentlig negativ virkning for de pågældende dyrearter.”

5. Regeringen lægger vægt på at sikre lige vilkår for fiskeriet i Østersøen og har derfor på nuværende tidspunkt ikke planer om at fastsætte nationale regler om obligatorisk anvendelse af pingere på relevante garnredskaber, som går længere end kravene, der følger af EU's lovgivning på området.

6. Da udbredelsesområdet for østersøbestanden af marsvin dækker flere landes søterritorium lægger regeringen vægt på samarbejdet i BALTFISH om fælles beskyttelsestiltag. Østersølandenes forslag til en fælles henstilling om fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af marsvin i Østersøen er et vigtigt skridt i vejen mod en bedre beskyttelse af østersøbestanden af marsvin. Landene i BALTFISH har aftalt, at man vil fortsætte drøftelserne af, hvordan man yderligere vil kunne styrke beskyttelsen. Der drøftes blandt andet, hvordan overvågning af fiskeriet og indsamling af data om bifangst kan forbedres. Der drøftes også, hvordan udviklingsprojekter vil kunne fremmes, så nye redskaber og metoder til bedre beskyttelse kan blive udviklet.

Rasmus Prehn

/

Nis Christensen

⁴ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).